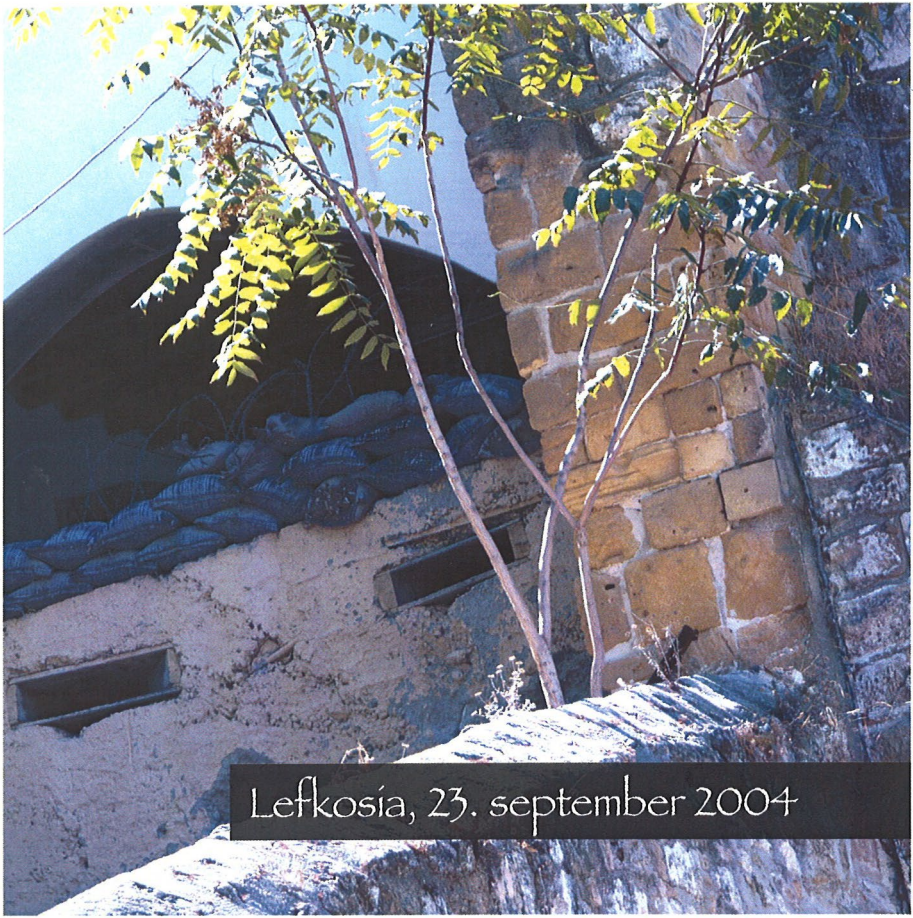
Lefkosia, 23. september 2004

"Lefkosia
23. september 2004
- en dokumentarberetning
fortalt i knæhøjde"

Julen 2004

Kære

På utallige opfordringer forsætter vi vor juletradition med en rejsebeskrivelse fra det forgangne år. Jeres udsendte exploratører valgte i år den græske del af Cypern. Begrundelsen for valget af destination ligger ikke i det storpolitiske spil, der lige nu udspiller sig i forbindelse med Tyrkiets eventuelle optagelse i EU. Nej, der var kun én begrundelse, og det var varme og garanti for endnu mere varme og sol.

Vi vil her fra Himmelblaa sige mange tak for i år og sende ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt og lykkebringende nytår.

Med kærlig hilsen fra hele besætningen, Poul-Jørn, Peer, Lilian, Gösta og Henning...

Lefkosia,
23. september 2004

Vi er på vej fra vor base i Papos på den sydvestlige del af Cypern ad motorvejen til Nicosia. Smukt anlagt snor vejen sig i store bløde kurver over broer og gennem tunneller langs det spejlblanke Middelhav. Motorvej A1 fører os uden om havnebyen Limasol og videre mod øst. Efter et par timers kørsel drejes 90 grader mod nord og ind mod Mesaoria højsletten. Lidt forvirring omkring skiltningen kan godt opstå for den uindviede – for græsk-cyprioterne ynder helst at kalde byen for Lefkosia.

Europas sidste delte by...

På vejen ind over højsletten bliver vi mindet om, at området er fyldt med store modsætninger og konflikter. Efter krigen i 1974 skabte de tyrkiske cyprioter en provokation og en manifestation efter deres sejr – verden største nationalitetsflag. Røde halvmåne er hugget ind i Kyreniabjergkæden i en størrelse, der er synlig på mindst 20 kms afstand og virker som bagtæppe for byen. Synlig til evig påmindelse for alle og enhver, der ankommer og opholder sig i byen.
Vi er nu ankommet og parkeret inden for den venezianske bymur.
Lidt historie først. Indbyggertallet er på ca. 200.000 fordelt med hovedparten på den græske side. Lefkosia er forlængst, på græsk side, vokset uden for den venezianske bymur fra 1500 tallet. Siden den tyrkiske invasion i 1974 er der ikke sket nævneværdig udvikling af den tyrkiske del. Det virker som om den sover tornerosesøvn. Først sidste år, på foranledning af UNs formand Kofi Annan, er det blevet muligt for befolkningsgrupperne at besøge familiemedlemmer på den modsatte side af den delte ø.

Den grønne linie eller demarkationslinien...

Vi tager bykortet frem igen og bliver endnu engang irriteret over vanviddet, der opstår i forbindelse med krigshandlinger. Bykortet er som alle andre kort – gader, boulevarder, pladser og seværdigheder. Blot med den ene forskel, at på den anden side af den grønne linie eksisterer intet, alt er væk og erstattet med en grå tone, hvorpå der står ulovlig besat efter den tyrkiske invasion. Fra den anden side tilsvarende idioti.

Vi kan ved selvsyn konstatere minareter bag den militariserede linie og samtidig høre, at der er liv på den anden side ved deres kalden til bøn fra råbetårnene.

Vi følger bymuren mod øst og kommer snart til den første af de små stille gader, der støder op til demarkationslinien. Det er ikke specielt indbydende med skudhuller i alle de tilstødende forladte bygninger. Grusbunker, murbrokker, sønderknust træværk omkranset af sandsække og hastigt opførte beskyttelsesvolde.

Da alle veje brutalt er skåret midt over, der hvor kamphandlingerne sluttede, så bliver det noget af en zigzag-tur på tværs af byen. Det første, der slår en, er den utrolige aktivitet, der er i alle bygninger selv helt op til demarkationslinien. Håndværk og industri ligger gade op og gade ned og skaber en mærkelig blanding af aktivitet og krigstilstand med alle de soldater, der er overalt. Vi passerer mindst 20 gader, der alle er blevet skåret over og blokeret med bunkerskomplekser og militære installationer. Det føles som at bevæge sig rundt i en militærlejr og blot være en lille flue på væggen. Omfanget af militærpersonel overrasker os. Alle steder indtager de positioner som om krigen kunne bryde ud om ganske få sekunder. Tilstedeværelsen af UN personel overrasker os ikke.

Vi har jo selv haft udstationeret danske soldater på øen. Men tilstedeværelsen af afrikanske soldater overrasker os med deres fremtoning. De hænger ud på altaner og løbegange og opfører sig støjende, provokerende, arrogante og samtidig lade og verdensfjerne på en skræmmende måde. Vi spør os selv... Er de på stoffer eller alkohol eller en blanding af alt muligt. Som fredsbevarende styrke lever de ikke op til mit ideal... Vi burde tage nogle billeder og sende dem til Hr. Kofi Annan, men tør ikke. Overalt står der fotografering forbudt og med mit medbragte kamera, der er af en anseelig størrelse, ville det nok ikke være særlig sundhedsbefordrende.

UN
BUFFER ZONE

No mans land... Stop...

No photo i tekst sammen med et piktogram (et kamera med rød overstregning) det er klart og tydeligt sprog. Lige så klart som al den graffiti, der pryder byen overalt. Malet med blå farve, det er græsk cyprioternes foretrukne farve sammen med ordet NO eller andre slagord for, at de ikke ønsker en sammenlægning eller føderation med tyrkerne.

Måske dumt?
-men fristelsen er for stor...

De visuelle oplevelser gør indtryk og uvilkårligt drager jeg paralleller til mit ophold i Berlin fra før murens fald. Fristelsen er for stor, dette vanvid skal fæstnes på film... som nu er et compact flash kort. Da der står high speed på kortet er der nok ikke nogen, der ser det.
Vi beslutter os for at gå single i en halv time og så senere mødes på Tripoli Bastionen.
Jeg vender tilbage til et af de gadepartier, der virkede mest interessant. Møbelhåndværkergaden Lefkon. En gade med specielt mange møbelsnedkerier. Venlige håndværkere i gadeniveau. Ovenover på første sal er der maskingeværreder med sandsække på alle altaner. Det er svært at se, om de er aktive eller blot er en kulisse fra krigens tid. På en eller anden måde overbeviser mit indre ordensmenneske

mig om, at de må være forladt, og at der bare ikke er nogen, der gider at rydde op efter invasionen i 74... Jeg fotograferer på livet løs og undgår kontrolposterne. Disse fotos tager jeg med løs hånd med kameraet næsten nede i knæhøjde, så det er der ikke nogen, der ser. Vagterne hilser da også pænt på mig. Biplyden, når kameraet stiller skarpt, er pillet fra sådan for en sikkerheds skyld. Der er jo ingen grund til at provokerer militærmagten.
Jeg fortsætter ned af Faneromonis gaden og fotograferer flere bygninger. Arkitekturen og sammenblandingen af slum, forfaldne bygninger med skudhuller og industri gør indtryk.
Pludselig hører jeg støvletramp tæt på og bliver anråbt på græsk af en soldat. Parerer ordrer og bliver hurtigt trukket med ind i en sidegade og får en kammeratlig overhaling på bedste socialdemokratiske vis.
På engelsk med græsk accent får jeg klart og tydeligt mine rettigheder fortalt. "Du har fotograferet på mig, jeg har set dit kamera lyse rødt. (Rød lys er søgeren, der stiller skarp). Dette er den grønne zone og der er fotografering forbudt overalt." Argumenterer for at det kun gælder ved militæranlæg og ikke i gadeniveau fejes til side. Altanen var militæranlæg. Kort proces, det er jo soldaten med våbnet i hånden, der har ret. Han har ordrer på at konfiskere mit kamera og indbringe mig for hans øverstkommanderende = arresteret. Men sådan leger vi heller ikke. Fars olympus har det græske militær overhovedet ikke brug for, så jeg tilbyder ham mit flashkort, som en gestus, når man har gjort noget forkert. Som en anden tryllekunstner havde jeg allerede fjernet dette og var villig til at udlevere et klart mindre kort med kystområder ved Cape Lara i stedet. Han kigger på klokken, nå tænker jeg.. nu kommer den som politiet altid bruger. Men nej, han opdager, at hans vagt snart er forbi og har fri for tjeneste et døgn.

Dovenskaben længe leve.

Han skal hjem og skrive en rapport, der tager lang tid... så - "skynd dig, forsvind langt væk inden min overordnede ser os for ellers bliver jeg også sat i arrest."
Flink fyr. På let fod rundt om et par gadehjørne løber jeg ind i Lilian. Hun har masser af tid, det har jeg ikke. Vi skal væk, det har jeg jo lovet - forklaringen senere.

Lefkosia og Cypern i særdeleshed kan varmt anbefales til andre, selv med mindre trang til spænding end undertegnede. Er du til pragtfulde uberørte kystområder som f.eks Cape Lara, hvor du kan få hele stranden for dig selv sammen med små nyudklækkede karetteskildpadder. Eller Trodosbjergene med skove, floder og søer.
Cypern har det hele og ikke mindst masser af varme/sol, og det var jo dybest set det, der reddede undertegnede fra en tidlig vinterdepression efter en dansk sommer, der var en bytter.

Sådan sluttede en dag af vor rejsebrev fra Cypern 2004...

Efterskrift...

Lige nu følger vi vel alle det politiske spil om Tyrkiets eventuelle optagelse i EU. Hvordan kan man føre forhandling med et land, der ikke vil anerkende eksistensen af et andet EU medlemsland, Den Demokratiske Republik Cypern? Måske er jeg lidt naiv, men har vi ikke ufred nok i verden? Ville det så ikke være i orden at få løst problemet Cypern på fredelig vis, inden vi snakker optagelse af det store land i Asien? Det skylder vi befolkningen på hele Cypern.

Tekst+foto: Henning Jørgensen
21. december 2004

Himmelblaa aps
Kommunikation
Decembervej 7-9
Postbox 1251
DK-8210 Aarhus V
Telefon +45 8675 1111
Telefax +45 8744 0510
info@himmelblaa.dk
www.himmelblaa.dk